

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורכי-משנה:
רוכ איתן, אורי סלע

עורך כיתוב:
סילבי קשת

כתב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:
ישראל ביבר, ניצה נבין, ישע נלור, צ'לי נלוי, דויד חורוביץ, רותי ירי, רוגי זוהר, אברהם חרמון, אוסקר סאובר, משה לשם, אביבה סטן, עמוס קינו, שלמה קרו.

חצייר הראשי:
שמואל כרתור

עורך רפוס:
מנחם מערכה

אריה אריאל

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785, ת.ד. 136, מען למברקס: "עולמם פרי".
חמוציא לאור: העולם הזה בע"מ, דפוס משה שהם בע"מ, ת"א, טל. 62239.
המערכת איננה אחראית עבור תוכן חי סדרות, כולל סדרות המתנסחות תחת הכותרת "דו"ח לצרכן", "דו"ח לנוסע" וכו' המוכנות ונערכות על-ידי המערכת.
החפצה: דוד סופר, ובניו, תל-אביב, רחוב אחריהם 24, טלפון סט' 5673.

העתון הנקרא ביותר במדינה

21.6.72

הסיבה היא, כנראה, עצמת השלטון בישראל מסיחה את דעתה מבעיות אלה, בהיותה שקועה לחלוטין בענייני בסחון ומדיניות בינלאומית, וזהו מסגה חסוד.

משך שנים ארוכות היה קולנו קול קורא במדבר. בפעמים בלתי-ספורות צוינו דברינו כדברי השמצה וחבלה. נראה שתמיד דרושות כמה שנים, בתוספת תבוסות פוליטיות ממאירות, כדי שדברי ההשמצה יתכוו ל-דברי תבונה.

לא היטבתי להכיר את עמוס לב, ולא אבוא להספיד אותו. אולם בקטע שכתב עליו עמוס קינו בשבוע האחרון, חסר פרט השופך אור חיור על מותו של עתונאי צעיר זה, בחור שקט שמעולם לא ניתנה לו ההזדמנות, במסגרת מקום עבודתו, להגיע לשיא כוחותיו. מן הראוי שפרט זה יזכר.

בשבועות האחרונים ניסו כמה חברים להעלות על במה נסיונית בתל-אביב את מחזורו של עמוס קינו, שזכה להד כה רב בפאריס (העולם הזה 956), עמוס לב היה צריך למלא תפקיד מרכזי בניסיון זה.

עבר בו גויס עמוס לב לתפקידו הקרבי, היה צריך להקליט קטע אחד של המחזה. ההקלטה נדחתה, כדי לתת לו אפשרות ליהנות מערבו החופשי האחרון. היתה זאת דחיה לנצח. עתה, כשאני קורא את הקטע, איני יכול שלא להרגיש שיש משהו סמלי דווקא בקטע זה, שהיה צריך להיות נקרא דווקא בערב זה, ודווקא בפי צעיר זה, הגהו:

פעם היו איש זקן ואיש צעיר. הזקן לא ראה טוב, עד שבטוף התעורר ואמר לצעיר: נתן לי את העיניים שלך. אז הצעיר נתן לו את העיניים.

אחר כך התחילו לנשור זקן כל השניים. אז הוא נתן לו את השניים. אחר כך קיבל שיתוף בידיים וברגליים ונהיה חרש, אז הצעיר נתן לו את הידיים הרגליים והי-אוזניים.

הזקן היה מבטוט נורא ואמר לצעיר: איזה מזל שיש לי אותך. אני לא יודע איך ליהנות לך. אני כל כך מתגאה בך. אז הצעיר הספיל את עיניו ואמר בבישנות: אין מה להודות, זה היה מילוי חובה אנושית.

בסוף הזקן ביקש ממנו גם את השעון. אז הצעיר אמר שנמאס לו כל הזמן לתת. אז הזקן נהיה אתו ברוגז ואמר שהזקן נהיה ציני ומתפרק מערכים. כשהצעיר שמע את זה הוא הדועזע ונתן לו את השעון. ומאז — לא תאמינו — מאז הוא אף פעם לא יודע בעצמו מה השעה.

מוטד השכל: רצית מדינה — אל תבכה על השעון.

עמוס לב נהרג בסיני, מרסיסי רימוניד שהוגת ללא ניצרה בידי האויב הגסוג באחת העמדות, כמכלול. את השיר הזה אהב במיוחד: "בחי יש עתים, / קר בחוק, קר בפנים, / אז אווז דבר כה מוזר, / אבל מה — לא אדע לומר."

אורי אבנרי

מכתבים

היכן הגבור

העצתכם לתת מעמד של אורחות לפליטי עזה, כתנאי להרצעה תישאר בידי המדינה (העולם הזה 997), היא מלאכת-משבת של מיהה מדינה ותעמולתי. אמרתם בצדק שזה יהיה הבסיס הרציוני היחיד לתביעת ישראל להחזיק ברצועה.

הנה, בו ביום שהופיע נליונכם, הודיע דובר רשמי של הממשלה שבמטרה והרצועה תישאר בידי ישראל, לא יינתן בשום נמים מעמד חוקי לפליטים.

האם בכלל אין גבול לספנות מנהיגינו הפוליטיים?

ישעיהו כרמי, ירושלים

כל שבוע מתרגמים לי את הפאטרים שלכם ורק בשביל זה אני רוצה ללמוד עברית. אני הושב מהמאמרים שלכם חסר בים ובעיקר זה שכתבתם כי ישראל צריכה להתנהג טוב עם הפליטים הערביים ולעשות אותם בני ברית שלה. אתם לא יודעים כמה זה נכון וחשוב, אם תצליח ישראל לפתור את בעיית הפליטים, היא תכבוש לעצמה עמדה במרחב שאפילו עשרה נצחונות צבאיים לא היו רוכשים לה.

עלי מחפוז, חיפה

בעקבות המסע
כאחר ממשתתפי המסע לישראל, אני מודה לכם על הרשימה המצויינת (העולם הזה 996). אני שומר לי את הגליון הזה כמזכרת.

אפרים חנוך, בית אלפא

קראתי את הכתבה של שלום כהן והיא לדעתי טובה מאד...
אשר, צה"ל

אחרי הבוכנה הזאת של שלום כהן, אני מציע שבסקום מפרץ שלמה, נקרא לשארם אל-שייד מפרץ שלום.

יעקב יחיאלי, צפת

שלום אלישיך מודה לקורא יחיאלי.

דיבורים ומעשים
תהליך הפיכת לקורא קבוע ואולי נלהב של עיתונכם נמשך זמן רב — עד שהופיע המאמר "לשם וחזרה" (העולם הזה 996) והפיל אותי מכל המדרגות. לא נבל עוד פרט אחד על קברות הנופלים, וכבר הכרזתם כי הכל היה לשוא!

... שנחלנו נצחון מזהיר בשרה הקרב וי לצרו כצלון חרוץ בשרה הפוליטיקה יכול היה לספר גם נער מוכר עתונים, מח שי חיכינו מסך היה ניתוח מעפיק של המצב, סיכויים לעתיד, המשך המאבק כמי שאתם רואים אותו. כל זה חיפשיתי לשוא.

לא הייתי רוצה לעלות את סקומי של ראש הממשלה ברנע זה, ומחור מאמריו של שלום כהן העולם הזה לא ברור לי כיצד היה עוד מצליח לעלות ללמוד את אחראי — אפילו אם נניח שניתנה לו ההזדמנות. ל-דעתי יש להמנע בשעה זו משיטעת בקורת כה חריפה.

ין יעקבון, נחל עוז

אולי תוכלו להסביר לי איך זה יתכן שלמדינת ישראל יש מצביאים וחיילים כה מזהירים ואילו מדינאים חלשים כל כך? פעם חשבתי שזה ענין של גיל, אבל דוגי מחם של מפד"י-למ"ח שהפכו חברי פרלמנט שיגורתיים שניתנה את רותי. לאדם הרואה את הנעשה מרחוק, ודתי אחת התעלפויות של העולם.

לפני שנתיים, בעומדו מעל במת האיצי טריון, הכרוז ראש-הממשלה באווה רכה כי "לא חשוב מה שישעל יאמר, אלא חשוב מה שאנו נעשה", ובכו, מה פשר מספוטם הסרק הזה, באם יודע הוא שאינו מסוגל לעמוד כעבור 24 שעות בפני לחץ מדיני כלשהו?

ר. ק, תל-אביב

ממכ"ל לבן
דווקא עכשיו הזמן לערוך התקפת-שלום. מעל דיפולסיים שלנו לשאת ולתת עם מהני רים מצריים, אם הממשלה המצרית הרמב" ליקנית חסרב לבוא אתם במגע. הרי תמיד יכולה ישראל לעטון כי פארוק הוא האחראי למצב המלחמה בינה לבין מצרים, ולכן הוא מוסקר לבטלו. ואין כאן המקום לקשקש

על ערכים אישיים. במדיניות אין סנטימנטים...
יוסף רילף, ירושלים

לא אנלה סוד — גם אילו ידעתי אותו — אם אומר שמביצע סיני עלה למדינת ישראל הרבה לירות ודולרים וזה היה מיבצע זול ומחיר באופן יחסי. יחסי לעצמכם מה היה סורה אילו הקדישה הממשלה רק חלק מסכום זה למטכ"ל לבן, שיפעל באותה תקיפות ובאותה תפיסה מדי הירה כדי ליצור את התנאים להבאת שלום. כיום השוכה תחנת השידור לא מחות מהותה ואילו השפעת התעמולה הנכונה נדולה מההיג"ת החזית. בי כיווש מישלם צבאי עשוי, במקרה הטוב ביותר, למרחיק את צבא האויב עוד כמה קילומטרים — ואילו כיווש משלמים רעיוניים ותעמולתיים בתוך בירות ערב ירחים בלאפי קילומטרים את עצמם סכנת המלחמה.

ד"ר ז. לוי, תל-אביב

שירות התעמולה שלנו היה צריך לשרר ברוסיה קריאות תבוסות לעמים הסובייטים בנכס, להתניס לנייאר! או הדרד המוכה ביותר לעבור את סכר הברזל? אני בטוח שהרוסים היו מסיקים את המסקנה ומשי אירים את המתנבלים בבית...
נח כה, באר-שבע

רחמנים בני רחמנים
נכון עשיתם כאשר הכרתם כסיפור הי שבוע אף המעשה בלדה סיניה הבדואית (העולם הזה 997). זה הבהיר יותר מאלף מאמרים ונאמים כי היילינו אינם פראים צמאיים וכי הם בעצרת הקרב פועל לב יהודי הם בקרב לוחמי צה"ל.

רות שיפמן, ירושלים

כל הכבוד לרגשותיו ההומאניים של הרופא הצבאי שטיפל בילדה. אך מי נתן לו רשות לאמץ לו את העופה בת חשנה, ככתב האם אין החוק המוסרי רודף למסור את הילדה למסור ערבי או משפחה ערבית שתאמץ לה את הילדה?

ר. ברומברג, חיפה

הילדה סיניה לא אומצה בארזח חוקי על-ידי ד"ר אלברט בכר. היא רק נלקחה למקלט בביתו, עד אשר יחליטו המוסדות המוסמכים מה יהיה עתידה.

ביקרתי בבית סולנוע בחיפה. על הכר הקרינו את הנוי הקרבי הישראלי, זכר למערכת סיני. והנה, עת נראתה לבנית עזה ומאות ערבים הולכים לשבני — יחפים, קרועים ועלובים, יריהם על ראשם ולעומתם חיילי ישראל הרעניים, האוספים אותם כי צאן למכלאה — פרי הקהל במחאות כפיים ספורות. אודה: הרגשתי הרגשת בוז לקהל זה, וחבל, אני עצמי הנני מהאקטיביסטים וטוען השכם והערבד כי יש להכריע את המערכת בהקדם. ברם, לשמות ולעלו על אותם ערבים, לא יכולתי.

לא היו הדברים
חחח החותר, "מצעות סרחון" (העולם הזה 979) הבאתם ציטטה מתוך "מכתב פרטי של המשורר זלמן שניאור", שבו מנסק כאילו כמה אינו חורג מאמריקה לישראל, ומשמע כחבר דויה שפולית על דוד בו' ונוריו ונתן אלחרטו ושאר עסקנים. בכתבתו אלי מלפני שבועיים, מודיע שי ניאור כי מעולם לא כתב מכתב פרטי כזה וכל הענין הוא כרוז.

ג'נלמנים מרחובות
לפני זמן ביקרה בחולנד קבוצת כדוריד מרחובות. מכוון שאני מבדרת גם עברית וגם הולנדית, הובלתי אותם קצת בכיווירי. הם החבורה האלה היו אייזונים. לא רק שניצחו כמעט בכל משחקיהם, אלא גם התי נהגו למפתח.

הם באו לכל מקום בדיוק בזמן, שרו כסריה שירים עבריים בלי לעצוק, דיברו ברחוב מכלי שלם אדם קצעה השני ישמע באחת מכוניות הבטיס כדברים, אבל לא שחרו אותם — ואילו החזירו אותם לי מקומם. חלואי וכל הסבוצות תהיינה כמו זו.

ורדה הינגסליך, אמסטרדם

נפרו למען תחי המולדת

כפרי ישראל אלה, דמותם תעמוד לעד, כלוחמים הנשויים ללאחז, שאין גבול למסירותם, אין סייג לנאמנותם ואין מכשול וקושי המרתיע אותם. אהבתנו ויקרנו שלוחים להורי הלוחמים שנפלו. אשרי האמהות שילדו בנים כאלה!

נפלים אלה ביטא ראש-משלת-ישראל את רגשותיו של כל אדם במדינה כלפי נופלי הטיבוב השני ומשפחותיהם.

רב הפצו של העולם הזה לתרום את תרומתו הצנועה להצחת זכרם של הנופלים למען המולדת, כפי שעשה זאת בחודשים הארוכים של מלחמת תש"ח. על כן פונה המערכת אל קוראיה, וביחוד אל המשפחות השכולות עצמן, לסייע בידה במשימה יקרה זו.

חברי הנופלים ובני ביתם, מתבקשים להמציא למערכת, תוך שבוע ימים, את תמונתו של היקר, בצירוף רשימה על חיי, ואפילו ופעלו. נא להקפיד כי הרשימה תכלול, במידת האפשר, את הפרטים הבאים: שמו המלא של הנופל, מצבו המשפחתי, תאריך לידתו ומותו, הנוסבות בהן הקריב את חייו, מעשיו בחיים האזרחיים, על גב התמונה נא לרשום את שמו, וכן את הכתובת שאליה יש להחזיר את התמונה. המערכת תטפל באהבה בחומר זה, ותקפיד על החזרת התמונות לתשודתן.

את כל החומר נא להמציא בהקדם בהקדם האפשרי, תוך שבוע, במערכת העולם הזה, ת.ד. 136, תל-אביב. על המעטפה נא לציין: "נפרו למען תחי המולדת".